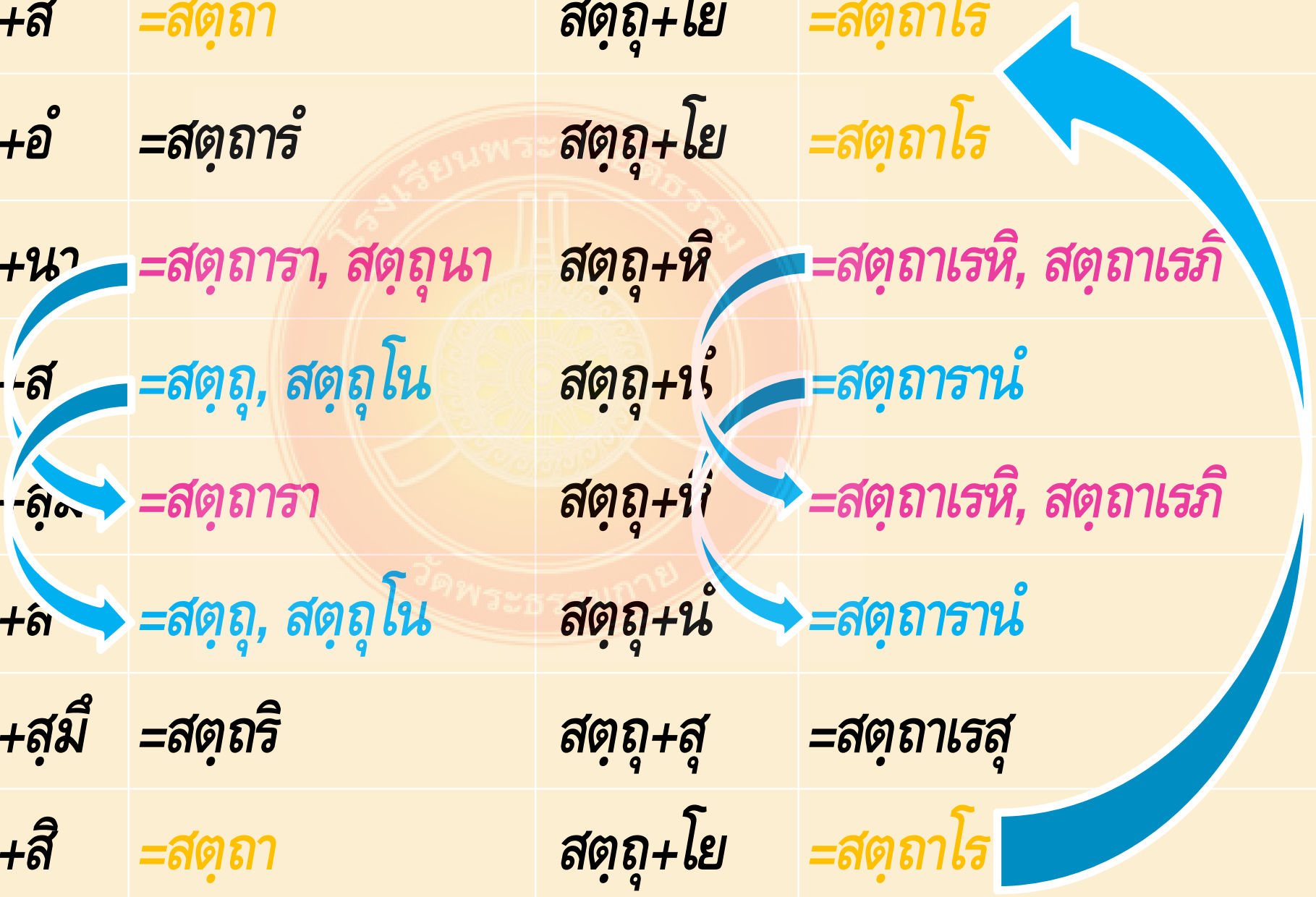

กติปยัคฆ์ บทที่ ๘
แจก สตุถุ (พระศาสดา) ในปงลิงค์

วิภัตติ	เอกาवณะ		พหูวณะ	
ป.	สตฺย+ลี	=สตฺยธา	สตฺย+โย	=สตฺยธาโร
พ.	สตฺย+อํ	=สตฺยถารํ	สตฺย+โย	=สตฺยธาโร
ต.	สตฺย+นา	=สตฺยถารา, สตฺยถานา	สตฺย+หิ	=สตฺยถาเรหิ, สตฺยถาเรหิ
จต.	สตฺย+ส	=สตฺย, สตฺยโน	สตฺย+นํ	=สตฺยถารานํ
ปญ.	สตฺย+ส	=สตฺยถารา	สตฺย+หิ	=สตฺยถาเรหิ, สตฺยถาเรหิ
ฉ.	สตฺย+ส	=สตฺย, สตฺยโน	สตฺย+นํ	=สตฺยถารานํ
ส.	สตฺย+สฺมี	=สตฺยถริ	สตฺย+ส	=สตฺยถาเรส
อา.	สตฺย+ลี	=สตฺยธา	สตฺย+โย	=สตฺยธาโร

ลำดับ	เอกวจนะ	พหูวจนะ	คำแปลอายตนิบาต
ป.	สตถา	สตถาโร	อ. (อันว่า) / อ. ____ ท. (ทั้งหลาย)
ท.	สตถารั	สตถาโร	ซึ่ง, ลู้, ยั้ง, ลิ่น, ตลอด, กะ, เฉพาะ
ต.	สตถารา, สตถุณา	สตถาเรหิ, สตถาเรภิ	ด้วย, โดย, อัน, ตาม, เพราะ, มี
จตุ.	สตถุ, สตถุโน	สตถารานั	แก่, เพื่อ, ต่อ
ปญ.	สตถารา	สตถาเรหิ, สตถาเรภิ	แต่, จาก, กว่า, เหตุ
ฉ.	สตถุ, สตถุโน	สตถารานั	แห่ง, ของ, เมื่อ
ส.	สตถริ	สตถาเรสุ	ใน, ใกล้, ที่, ครั้นเมื่อ, ในเพราะ
อา.	สตถา	สตถาโร	แน่ะ, ดูก่อน, ข้าแต่

ลำดับ	เอกภวนะ	วิธีลงวิภัติ
ป.	สตฺถา	แปลง อุ เป็น อา ลง ลี ลบ ลี
ทุ.	สตฺถารํ	แปลง อุ เป็น อา ลง อํ คง อํ
ต.	สตฺถารา, สตฺถุณา	แปลง อุ เป็น อา แปลง ษา เป็น อา, คง ษา
จตุ.	สตฺถุ, สตฺถุโน	ลง ส ลบ ส, แปลง ส เป็น โน
ปญ.	สตฺถารา	แปลง อุ เป็น อา แปลง ษา เป็น อา, คง ษา
ฉ.	สตฺถุ, สตฺถุโน	ลง ส ลบ ส, แปลง ส เป็น โน
ส.	สตฺถริ	แปลง อุ เป็น อา รัสสะ อา เป็น อ สฺมี เป็น ริ
อา.	สตฺถา	แปลง อุ เป็น อา ลง ลี ลบ ลี

ลำดับ	พหูพจน์	วิธีลงวิภัตติ
ป.	สตถาโร	แปลง อู เป็น อาร แปลง โย เป็น โอ
ทุ.	สตถาโร	“.....”
ต.	สตถาเรหิ, สตถาเรภิ	แปลง อู เป็น อาร, อ เป็น เอ, ลง หิ, หิ เป็น ภิ
จตุ.	สตถารานํ	แปลง อู เป็น อาร, ทีฆะ อ เป็น อา, ลง นํ คง นํ
ปญ.	สตถาเรหิ, สตถาเรภิ	แปลง อู เป็น อาร, อ เป็น เอ, ลง หิ, หิ เป็น ภิ
ฉ.	สตถารานํ	แปลง อู เป็น อาร, ทีฆะ อ เป็น อา, ลง นํ คง นํ
ส.	สตถาเรสุ	แปลง อู เป็น อาร, แปลง อ เป็น เอ ลง สุ คง สุ
อา.	สตถาโร	แปลง อู เป็น อาร แปลง โย เป็น โอ

ศัพท์เหล่านี้แจกอย่าง สัตถุ

กตต	ผู้ทำ	ขตต	ผู้ขาด
ญาต	ผู้รู้	ทาต	ผู้ให้
นตต	หลาน	เนต	ผู้นำไป
ภตต	ผู้เลี้ยง	วตต	ผู้กล่าว
โสต	ผู้ฟัง	หนต	ผู้ฆ่า
อุฏฐาต	ผู้ขยัน	วิชาต	ผู้ทรงจำ, ผู้จำแนก

แจก กตฺตฺ ผู้ทำ ตามแบบ สตฺถุ
เป็นตัวอย่าง

ลำดับ	เอกวจนะ	พหูวจนะ	ตัวอย่างการแปล
ป.	กตฺตา	กตฺตาโร	อ. ผู้ทำ อ.บุคคลผู้ทำ
ท.	กตฺตารํ	กตฺตาโร	ซึ่งผู้ทำ ซึ่งบุคคลผู้ทำ
ต.	กตฺตารา, กตฺตุนา	กตฺตาเรหิ, กตฺตาเรภิ	ด้วยผู้ทำ ด้วยบุคคลผู้ทำ
จต.	กตฺตุ, กตฺตุโน	กตฺตารานํ	แก่ผู้ทำ แก่บุคคลผู้ทำ
ปญ.	กตฺตารา	กตฺตาเรหิ, กตฺตาเรภิ	แต่ผู้ทำ แต่บุคคลผู้ทำ
ฉ.	กตฺตุ, กตฺตุโน	กตฺตารานํ	แห่งผู้ทำ แห่งบุคคลผู้ทำ
ส.	กตฺตริ	กตฺตาเรสุ	ในผู้ทำ ในบุคคลผู้ทำ
อา.	กตฺตา	กตฺตาโร	แน่ผู้ทำ แน่บุคคลผู้ทำ

สตฺถุ (ผู้สอน, พระศาสดา)

ถ้าใช้เรียกศาสดาในลัทธิอื่นจะแปลว่า ครู

เช่น ปุรณกสฺสปาทโย จ สตฺถาโร

แปลว่า อ.ครู ท. หก มีปุรณกัสสปะเป็นต้น

ตัวอย่างประโยคภาษาบาลี สตฺถุ (ผู้สอน, พระคาสดา)

๑. สตฺถา เอกฺกนวิสตี วสุสํานิ เขตวเน วิหฺรตี.

อ.พระคาสดา ย่อมอยู่ ในวัดพระเชตะวัน ตลอดพรรษา ท. ๑๙.

๒. ปุรณกสฺสปาทโย ฉ สตฺถาโร มิจฺฉาทิฏฺฐจิกา โหนฺตี.

อ.ครู ท. ๖ มีปุรณกัสสปะเป็นต้น เป็นผู้มีความเห็นผิด ย่อมเป็น.

๓. อุปาสโก สตฺถารํ อุปสงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิ.

อ.อุบาสก เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งพระคาสดา ทูลขอแล้ว ซึ่งการบวช.

๔. อชาตสฺตฺตฺตฺ ฉ สตฺถาโร อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺหํ ปุจฺจตี.

อ.พระเจ้าอชาตศัตรู เข้าไปหาแล้ว ซึ่งครู ท. ๖ ย่อมถาม ซึ่งปัญหา.

๕. สตุถารา สาสนะ เทว ชุรานิ กถิยนเต.

อ.ชฺระ ท. ๒ ในพระคาสนา อันพระคาสดา ย่อมตรัส.

๖. อนตฺเถ สาวกานํ จหิ สตุถาเรหิ วุจฺจเต.

อ.ความฉิบหายมิใช่ประโยชน์ อันครู ท. ๖ ย่อมกล่าว แก่สาวก ท.

๗. อนาถปิณฑิกเสฏฺฐิ สตุถุ มหาทานํ อทาสี.

อ.อนาถปิณฑิกเศรฐฺฐิ ได้ถวายแล้ว ซึ่งมหาทาน แก่พระคาสดา.

๘. ทานิ จนนํ สตุถารานํ อุปฺปชฺชติ.

อ.ความเลื่อม ย่อมเกิดขึ้น แก่ครู ท. ๖.

๙. สามเณโร สตุถารา ตจปญจกมมฏฐานํ อุกคณฺหาติ.

อ.สามเณร ย่อมเรียน ซึ่งตจปญจกมมฏฐาน จากพระศาสดา.

๑๐. จหิ สตุถาเรหิ มจฺฉาทิฏฺฐิ ชายติ.

อ.ความเห็นผิด ย่อมเกิด จากครู ท. ๖.

๑๑. ฌมฺวาทีโน สตุถุ สหฺโท จตฺสโส ทิสฺสา ปรตติ.

อ.พระสุรเสียง ของพระศาสดา ผู้ตรัสซึ่งธรรมโดยปกติ ย่อมแผ่
ไป ตลอดทิศ ท. ๔.

๑๒. จนนํ สตุถารานํ อุปฺภุจฺจกา อารามे สนฺนิปตฺนติ.

อ.อุปัฏฐาก ท. ของครู ท. ๖ ย่อมประชุมกัน ในอาราม.

๑๓. เทวทูต สตุถิ อาฆาตัม พนฺชติ.

อ.พระเทวทูต ย่อมผูก ซึ่งความอาฆาต ในพระศาสดา.

๑๔. พาลชฌา ฉสุ สตุถาเรสุ ปสึทนต์ติ.

อ.คนพาล ท. ย่อมเลื่อมใส ในครู ท. ๖.

๑๕. อาลปนะ (ไม่มีใช้)

.....

๑๖. อาลปนะ (ไม่มีใช้)

.....